

Pet godina „Ribokombinata“

Pretrksom i usvajanjem, petog po redu od svog osnivanja, završenog računa i izvještaja o poslovanju »Ribokombinat« je zabeležio mali jubilej. Prošlo je (11. marta) pet godina od kako su ovlašćeni predstavnici preduzeća — osnivača, potpisom ugovora o pripajanju u »Ribokombinat« isti zvanično i osnovali. Potpisom samoupravnog sporazuma o udruživanju OOUR (16. marta 1973.) u »Ribokombinat« potvrdile su jedinstvo zajednice OOUR i želju zajedničkog življenja i savlađivanja prepreka i traženja najpogodnijih rešenja. Principi, izraženi u pomenutim aktima i razrađeni u Statutima i drugim normativnim aktima OOUR, primenjivani su u praksi. Dosledno poštujući samostalnost OOUR i pravo u sticanju i raspodeli dohotka, te uređenje organizacionih i proizvodnih odnosa na najbolji njima odgovarajući način, dogovoreno se izvršavaju ovi zadaci:

— Permanentno snabdevanje tržišta šaranskom ribom na bazi rasporeda i dinamike plasmana ribe. Izvršavanje ovog zadatka ove godine dobija mogućnost, obzirom da se proizvodne organizacije tehnološki podešavaju da bi tržištu udovoljile u vremenu, količini i asortimanu, a trgovačke organizacije u dinamici plasmana ribe.

— Snabdevanje hranom za šarana i pastrmku vrši se preko Zajedničkih službi uhodano, bez obzira na izvesne teškoće sa hranom za pastrmku.

— Snabdevanje morskom ribom preko OOUR Ribarsko gazdinstvo »Beograd«, Beograd je kvalitetno i permanentno.

— Veća aktivnost preko Udruženja na afirmaciji grane slatkovodnog ribarstva i njeno konkretnije mesto u okviru poljoprivrede. Istup na Novosadskom sajmu, uklapanje u program razvoja stočarstva i rasprava u Odboru za agrarnu politiku Savezne skupštine o stanju i programu razvoja slatkovodnog ribarstva, su rezultati tražene aktivnosti i zalaganja svih članica Udruženja.

— Informisanje radnih ljudi vrši se putem biltena. Izašla dva broja pokazuju mogućnost redovnog izlaženja.

— Izrada perspektivnog plana razvoja 1974. — 1980. godine daće uvid u potrebe i mogućnosti za duži period »Ribokombinata« i njegovih OOUR.

Usporedni pokazatelji proizvodnje i prometa svedok su naših napora i uspeha.

Pokazatelji poslovanja kroz pet godina zajedničkog življenja pokazuju napredak naših OOUR i »Ribokombinata« u celini. Povećanje proizvodnih površina za 2.028 ha rezultat je ulaganja u nove površine na području Vukšinar, OOUR Ribnjačarstva »Siščani«, Čazma i preuzimanje postojećeg ribnjaka »Paljevina«, Narta, te preuzimanje i proširenje ribnjaka Kanjiža, OOUR »Šaran«, Novi Sad. Ostale proizvodne organizacije doprinele su uvećanju proizvodnih površina privođenjem manjih površina, uz već postojeće, za normalnu proizvodnju. Otuda veće količine proizvedene ribe za 195 vagona kao rezultat povećanih proizvodnih površina i bolje tehnologije. Povećana proizvodnja kao i ponuda slatkovedne i morske ribe odrazilo se na povećanje prometa i potrošnje ribe za dva puta ili za 677 vagona. Tako zapažen rezultat postignut je uređenjem i proširenjem postojećih i novih prodaj-

nih mesta, povećanjem i modernizacijom transporta kod svih OOUR koje se bave prometom ribe. Ipak se posebno ističe komercijalni sektor OOUR Ribarskog gazdinstva »Beograd«. Savremenim uređenjem poslovnog prostora na novoj lokaciji, umešnošću rukovodećih ljudi, stimulisanjem prodavača ribe putem širokog i kvalitetnog asortimana ribe i pravovremenog snabdevanja prodajnih mesta, te zalaganjem svih radnika povećali su promet ribe sa 417 na 760 vagona ili za 343 vagona.

6.712 ha šaranskih
ribnjaka
7.270 tona proizvođ-
nja šaran.ribe

Elementi	Godina					Index 1969./1973.
	1969.	1970.	1971.	1972.	1973.	
Proizvodne površine u ha	4.687	4.969	5.090	5.420	6.715	143
Proizvodnja ribe u tonama	5.659,8	5.358,8	6.108,4	6.202,2	7.611,9	134
Ukupan promet ribe tona	6.481,4	8.324,9	9.837,7	11.738,8	13.263,2	204
Ukupan prihod miliona din.	107,3	111,2	143,7	188,2	269,1	250
Dohodak miliona din.	29,6	31,5	47,0	48,8	80,8	272

U kratkom prikazu krije se mnoštvo detalja — zalaganja i rezultata radnika OOUR koje čine »Ribokombinat«. Češćim javljanjem u »Ribarstvu Jugoslavije« nastojaćemo prikazati detaljnije uspehe i htenja OOUR i istaći za primer izvršioce koji se ističu svojim rezultatima i zalaganjem. Tako ćemo omogućiti i drugima u gran ribarstva da crpe iskustva, a one koji postižu najbolje rezultate u poslovanju istaći i tako im se skromno odužiti za zalaganje i uspeh.

Rezime iznetog je da se radni ljudi »Ribokombinata« kao zajednice OOUR upornim zalaganjem i izvršavanju radnih zadataka odupiru teškoćama u poslovanju, postižući primerne rezultate. Unapređenjem tehnologije i transporta ribe i proširenjem prodajne mreže povećali su proizvodnju i potrošnju ribe.

Mr ing. Ilija Bunjevac

13.263 tone pro-
meta ribe

Pregled stručnih knjiga i časopisa

H. KULOW: SOWJETISCHE ERFAHRUNGEN ÜBER DIE BOTHRIOCEPHALOSIS, KHAWIOSIS UND PHILOMETROSIS (Sovjetska iskustva o botriocefalozi, kaviozi i filometrozi). Zeitschr. Binnenfischerei DDR, 20 (9) 263 — 268, 1973.

Uvozom biljojednih ciprinida i divljeg šarana iz kineskih voda odnosno iz područja Amura unešeni su u SSSR opasni helminti *Bothriocephalus gowkongensis*, *Khawia sinensis* i *Philometra lusiana*.

Trakavica *Bothriocephalus gowkongensis* živi u crijevu slatkovodnih riba (duga je 12 — 15 cm, pa i do 33 cm). Posrednici razvojnih stadija ove trakavice su mali račići. Radi brzog širenja ta se trakavica smatra najopasnijim parazitom u SSSR. Trakavica *Khawia sinensis* doseže dužinu od 8 — 17 cm, a parazitira u crijevu riba. Obje ove trakavice uzrokuju kod jakog napada kataralno-hemoragičku upalu crijeva. Opasniji od trakavice *Khawia sinensis* je nematod (valjkasti crv) *Philometra lusiana*. Već napad od 3 — 5 parazita kod jednogodišnjeg šarana i od oko 30 parazita kod dvogodišnjeg šarana uzrokuje gubitke. Jači napad smanjuje tržišnu vrijednost konzumnog šarana, jer se ženski paraziti koji dosežu i veličinu od 9 — 16 cm jasno vide pod kožom i pod ljuskama.

Radi velikog gospodarskog značenja ovih parazita potrebno je da se sustavno provode određene profilaktičke i terapijske mjere:

1) U ribogojilišta neka se uvoze samo ličinke ciprinida koje još ne uzimaju same aktivno hranu, jer se njima parazit ne može unijeti. 2) Isušenje ribnjaka. Jača botriocefalusa brzo ugibaju u suhom ribnjaku kod temperature od 18 — 20° C, kao i kod temperature ispod ništice. 3) Dezinfekcija tla ribnjaka. Kod pojave botriocefaloze upotrebljava se 600 kg/ha klornog vapna. Za uništenje prenosilaca kavioze potrebno je 1000 kg/ha. 4) Prekid razvojnog ciklusa filometre postiže se uništenjem ličinkama s 0,25 g/m³ metrifonata (*Trichlorphon* Wolfen u DDR) kod temperature iznad 12° C. 5) Peroralna aplikacija lijekova za suzbijanje trakavica. Najbolji uspjesi postignuti su lijekom Phenasal (djelotvorna tvar Niclosamid), a slabiji s Phenothiazinom. Phenasal daje se 1 g na kg ribe, ili 0,1 g na kg ribe trokratno u razmaku od 24 sata.

Phenasal se ne rezorbira u crijevu ribe, pa stoga nije opasan ni u većim dozama. Ali kad se izluči iz crijeva šarana otapa se u vodi, i već koncentracije od

0,2 — 0,3 mg/1 djeluju na ribe otrovno. Stoga kod davanja lijeka valja osigurati dovoljan protok vode. Phenothiazin se daje 1 g na kg ribe uz trokratno ponavljanje u razmacima od 2 dana.

I. Tomašec

G. MERLA: ZUM WASSERBEDARF DER KARPFWITSCHAFT. (Potreba vode u šaranskom ribogojilištu). Zeitschr. Binnenfisch. DDR 18 (4) 108—112, 1971.

Problem racionalnog korištenja vode postaje u gospodarstvu pojedinih zemalja sve aktualniji problem. To dolazi sve više do izražaja i u šaranskim ribogojilištima. Stoga je potrebno da se razmotri potreba za vodom u ribnjacima. To su pitanje posebno proučavali Špet, Kuliškin i Haritonova na ukrajinskim šaranskim ribnjacima.

Kada proračunavamo koliko nam vode treba za jedno ribnjačarstvo tada moramo u prvom redu uzeti u obzir količinu vode za punjenje ribnjaka, zatim količinu vode potrebnu za zasićenje pora u tlu iza punjenja ribnjaka, i konačno količinu vode koja je potrebna da se nadoknadi voda koja se gubi uslijed propusnosti tla i voda koja se gubi isparavanjem.

U ukrajinskim ribnjacima na kojima su vršena ova istraživanja ustanovljeno je, da potrebna srednja količina vode iznosi 190 — 300% od volumena ribnjaka, od čega otpada na punjenje ribnjaka 100%, na zasićenje tla ribnjaka iza punjenja 15 — 30%, na propuštanje vode kroz tlo 20 — 25% i na isparavanje 50 — 138%. Godišnje isparavanje iznosi već prema smještaju ribnjaka približno 600 — 900 mm.

Za nadoknadu vode koja se gubi uslijed propusnosti tla i isparavanjem potreban je stalan dovod vode u količini 1 l/s na ha. Taj je zahtjev već postavio Schäperclaus u svojem priručniku 1961. g., a potvrdila su ga i istraživanja u Ukrajini. To znači da je kroz 6 mjeseci (od IV — X) potrebno 15.552 m³/ha. Na ovu orijentacionu vrijednost dakako utječe sastav tla, klima, godišnja dob, pa potreba za vodom prema tome i varira.

Prema rezultatima ukrajinskih istraživanja potrebno je za 1 kg konzumnog šarana najmanje 23,5 m³ vode, ako se želi postići prinos od 1.000 kg/ha.

I. Tomašec